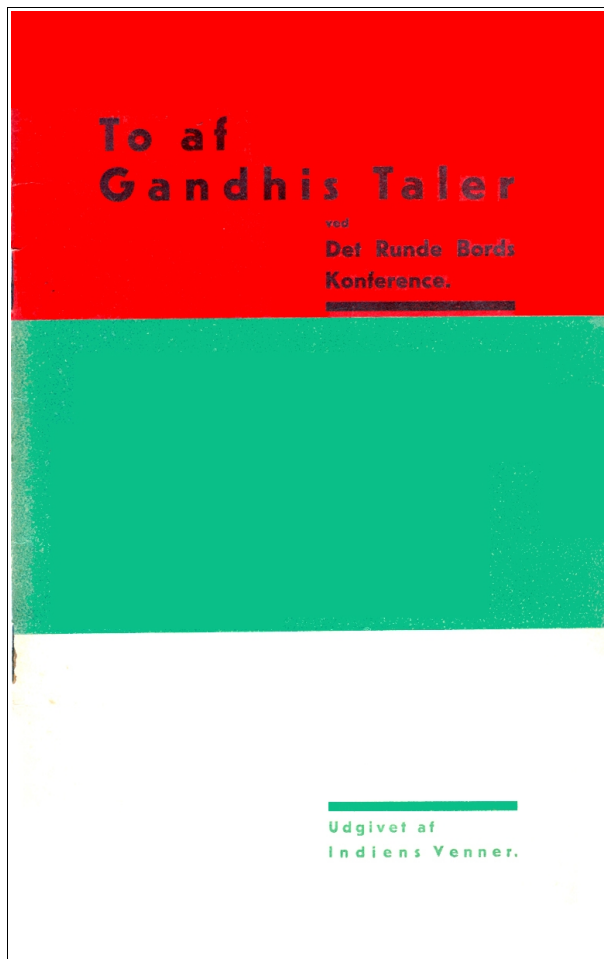

To af Gandhis Taler ved Det Runde Bords Konference¹.

Udgivet af Indiens Venner².

1 Den anden rundbordskonference om Indiens forfatningsreform. Konferencen varede fra den 7. september til den første december 1931. Den indiske regering udgav et referat af forhandlingerne: Indian Round Table Conference (Second session) 7th September, 1931-1st December, 1931: Proceedings of federal structure committee and minorities committee (volume I) : Presented by the Secretary of State for India to parliament by command of His Majesty, January, 1932 - Calcutta: Government of India, Central Publication Branch, 1932. - 708 s.

<http://www.archive.org/details/indianroundtable029565mbp>

2 Udateret, formodentlig udgivelse 1932. Foreningen Indiens Venner blev oprettet samtidig med Politikens generalforsamling i midten af oktober 1930. Foreningen udgav tidsskriftet Indiens Venner 1930-1938. Haves: Det kongelige Bibliotek. Denne yderst sjældne pjece som kun kendes i to eksemplarer, omtales tilsyneladende ikke i foreningens tidsskrift. Pjecen på 24 sider blev trykt i Dates bogtrykkeri i København.

Der er i denne udgave medtaget en række artikler fra tidsskriftet Indiens Venner om rundbordskonferencen og tiden der fulgte.

TALE HOLDT AF GANDHI I DEN
FØDERATIVE FORFATNINGSKOMMISSIONS MØDE³.

Gandhi beklager først, at virkningen af den foregående taler, hr. Benthalls mådeholdne fremstilling af spørgsmålet, delvis ødelagdes af hans påstand om, at europæere eller englændere stiller de krav, som de gør, på grund af visse goder, de har bragt Indien. Han beklager også hans trussel om, at den europæiske støtte til Indiens nationale krav var betinget af, at de indiske nationalister gik ind på de fordringer, som det europæiske handelssamfund⁴ gennem hr. Benthall stillede.

Derfra gik han over til den resolution, som den første rundbordskonference⁵ havde vedtaget, som lyder således: "... Der skal ikke være nogen forskel mellem de rettigheder, som det engelske handelssamfund, firmaer og selskaber, der handler på Indien, nyder og de indiske indfødtes." Dette er, hvis jeg tyder det rigtig, ganske forfærdeligt.

Jeg kunne umulig binde Kongressen og endnu mindre Indiens fremtidige regering til et sådan resolution ..." Det er dog ikke, fordi hverken Gandhi eller Kongressen ønsker nogen forskel gjort på fremmedes rettigheder, men fordi han ikke en gang "vil skrive under på den formel, der sikrede alle indfødte lige rettigheder." Og Gandhi forklarer: "Jeg antager, at De villig indrømmer, at den fremtidige indiske regering ustandselig vil blive nødt til for at udligne forskellen i levevilkårene at gøre det, som den nuværende regering har forsømt, nemlig gøre forskel til gunst for de hungrende indere og til skade for dem, der af forsynet eller af regeringen er blevet velsignet med rigdom og andre privilegier.

Jeg er bange for, at Indien i mange kommende år vil få travlt med at give love, der kan løfte den faldne, den ringeagtede, den forkuede op af den sump, han er blevet holdt nede i af kapitalister, af storbønder, af de såkaldte højere klasser og så endelig og systematisk af de engelske regerende ... skulle alle disse, der i dag nyder godt af privilegier - ligegyldig om de er europæere eller indere - føle sig forurettede, kan jeg

³ Den ukendte referent kan godt have været til stede under selve mødet, blandt de danskere der var i London under rundbordskonferencen kan nævnes Ellen Hørup.

Den skriftlig kilde til denne tale er baseret på: "Extract from Proceedings of the Federal Structure Committee Meeting" London, 19. november 1931; "Indian Round Table Conference" (Second Session) : Proceedings of Federal Structure Committee and Minorities Committee, Bd. I, s.425-9, the Collected Works of Mahatma Gandhi, bd. 54 s. 175-187.

⁴ Det europæiske handelssamfund: Formodentlig Associated Chambers of Commerce of India.

⁵ Den første rundbordskonference startede den 12. november 1930 i London, uden Gandhi, men med en del muslimske politikere. Indian Round Table Conference : 12th November, 1930 - 19th January, 1931 Proceedings,

- Calcutta: Government of India, Central Publication Branch, 1931.- 489 s.

<http://www.archive.org/details/indianroundtable029616mbp>

godt sympatisere med dem, men hjælpe dem kan jeg ikke, selvom det stod i min magt, fordi jeg vil forlange deres hjælp til at løfte disse stakler op af sumpen. Og uden deres hjælp vil det ikke lykkes.

The Indian Parliament, New Delhi

Se f. eks. på de "urørlige". For øjeblikket ejer de ingen jord. De lever af de såkaldte højere klassers nåde og af statens. De kan flyttes fra det ene sted til det andet og kan ikke klage, og kan ikke søge lovens hjælp. Den lovgivende forsamlings første handling vil blive at give disse mennesker gratis hjælp. Fra hvis lommer skal den komme? Fra himlen falder der ingen penge ned over staten. De må selvfølgelig komme fra de lommer, der er noget i. Indbefattet europæernes. Disse vil ikke kunne sige, der gøres dem uret, fordi de er europæere. Det er en uret, der rammer dem, fordi de har penge, og de andre ingen har. Det bliver en kamp mellem de besiddende og de besiddelsesløse. Er det det, der skræmmer, så er jeg bange for, at nationalregeringen overhovedet ikke bliver til noget, hvis alle disse klasser holder de stumme millioner revolveren for tindingen og siger: I får ikke jeres egen regering, hvis I ikke først garanterer os vor ejendom og vore rettigheder.

Jeg vil derfor i stedet for konferencens resolution foreslå følgende: Ingen uret, der ikke tillige rammer statens indisk fødte borgere, skal kunne bringes i anvendelse mod nogen person, der med lovlig hjemmel bor eller kommer ind i Indien, alene på grund af race, farve eller, religion ...

I denne formel indeholdes ingen som helst forurettelse mod nogen englænder eller europæer som sådan. Mit forslag går ud på ikke at gøre nogen som helst forskel mellem englændere eller andre europæere, amerikanere eller japanere. Jeg ville ikke søge modellen i de engelske kolonier eller dominions, der efter min ringe mening har forvansket og skæmmet deres lovbøger ved en lovgivning, der væsentlig er grundet på en skelnen mellem farve og race. Jeg holder af at tænke mig, at et frit Indien skulle lære den hele verden noget ganske andet og vise den et eksempel af en helt anden slags.

Den anden formel, jeg har, angår nu eksisterende rettigheder: "Ingen eksisterende interesser på lovlig måde erhvervet og ikke i modstrid med nationens bedste interesser i al almindelighed, skal der gøres noget indgreb i, undtagen i overensstemmelse med den lov, der gælder for sådanne interesser."

Jeg tænker her på, hvad der står i Kongressens resolution i forbindelse med den nye

regerings overtagelse af fordringer, som den engelske regering for tiden betaler.

Akkurat som vi forlanger, at disse forpligtelser skal undersøges af en upartisk domstol før vi overtager dem, således skal også interessentskaber om fornødent underkastes en retslig undersøgelse. Der er derfor ikke tale om nogen afvisning, men kun om overtagelse efter undersøgelse, efter revision. Der er nogle af os her, der har til specielle de privilegier og monopoler, som europæere sidder inde med. Men det skal ikke blot være europæere. Der er også indere - jeg kender adskillige - der i dag er i besiddelse af jord, som de praktisk talt har fået forærende ikke for tjenester, de har gjort nationen, men for tjenester ydet - jeg kan ikke en gang sige regeringen, for jeg tror ikke, regeringen har haft nogen fordel af dem - men en eller anden embedsmand.. Og holder De på, at disse koncessioner og privilegier ikke skal undersøges af staten, så kan jeg forsikre Dem, at det vil blive umuligt for en regering at holde maskineriet i gang alene ved hjælp af dem, der intet ejer, af de besiddelsesløse.

Denne formel gælder altså i lige høj grad europæere og indere. Enhver der har fået nogle km jord på den måde, skulle snart komme af med dem, hvis jeg havde regeringen. Loven vil ikke kende nogen personanseelse. Det kan jeg forsikre Dem. Al ejendom må være lovlige erhvervet, og alle disse ting har vi i sinde at undersøge, når vor regering kommer.

Så kommer jeg til sætningen: "ikke i modstrid med nationens bedste interesser." Jeg tænker derved på visse monopoler, utvivlsomt lovmæssig erhvervede, men som er blevet til i modstrid med nationens bedste interesser. Lad mig give Dem et eksempel, der nok vil mere Dem. Tag denne "hvide elefant", som New Delhi kaldes. Mange gange 10 millioner er givet ud på den. (Vicekongens palads i New Delhi.) Sæt, den nye regering kommer til den overbevisning, at denne hvide elefant, siden vi nu en gang har den, også skal bruges til noget. Og sæt, der er epidemi i gammel Delhi, og vi får brug for hospitaler til de fattige.

Hvad skal vi så gøre? Tror De, nationalregeringen vil være i stand til at bygge hospitaler og den Slags? Umulig.

Vi overtager disse bygninger og lægger vore fattige derind.

For den slags bygninger er ikke i overensstemmelse med nationens bedste interesser. De repræsenterer de rige, men ikke dem, der ikke en gang har et sted at sove og ikke en krumme brød at spise ... Uanset hvis penge, der står i dem, vil de blive overtaget af regeringen og uden nogensomhelst godtgørelse kan jeg fortælle Dem. Hvis den kommende regering skulle udrede godtgørelser, så kom den til at plyndre Per for at betale Poul. Og det lader sig ikke gøre.

Det er en bitter pille at sluge, og jeg søger at få den til at glide ned med humør, for sluges må den, hvis en regering som Kongressen affatter den, kommer til magten.

Jeg nærer intet ønske om at narre nogen. Jeg stikker intet under stolen for at De skal tro, at alt bare bliver såre vel.

På Kongressens vegne lægger jeg kortene på bordet uden nogen slags reservationer. Intet skulle glæde mig mere end om Kongressens standpunkt blev antaget. Men antager De det ikke, kan jeg ikke røre Deres hjerter nu og overbevise Dem, så må Kongressen gå videre ad den vej, den har valgt, blive ved, til den har omvendt Dem alle, så De tillader Indiens millioner endelig at føle, at de har fået en national regering.

Indtil nu er der ingen, der har sagt et ord om de to linjer i slutningen af resolutionen: Man blev enig om, at europæernes nuværende rettigheder i Indien m.h.t. kriminalloven skal bibeholdes. Jeg må tilstå, at jeg ikke har været i stand til at sætte mig rigtig ind i det, men antager, det betyder, at de har lov at forlange deres egne nævnin-

ge. Noget, der kun angår sager, der kommer for nævninge.

Jeg tror ikke, det bliver muligt for mig at gå med til det." Mr. Jinnah⁶, Arbejderpartiets delegerede, oplyste Gandhi om, at det også gjaldt domstolen, der skal dømme europæere og indere imellem. Og at der var mange andre distinktioner.

Gandhi fortsatte: "Det vidste jeg ikke ... men sådanne reservationer kunne jeg umulig være med til. En national regering kan ikke lade sig snære ind af den slags bånd. Alle de samfund, der skal være med at danne den fremtidige indiske nation, må begynde med god vilje og gensidig tillid, eller også må de helt lade være, Hvis vi fik at vide, at vi ikke kan få nogen ansvarlig regering, så er det et standpunkt, vi kan forstå. Men vi hører ikke om andet end sikringer og indskrænkninger. Det ville ikke blive nogen ansvarlig regering, men lutter sikringer. Jeg søgte i morges at finde en sammenligning. Hvis alle disse sikringer og alt det, der snakkes om her, blev virkeliggjort, så ville vor ansvarlige regering blive omtrent ligesom den fangerne har i fængslet. De har også fuld uafhængighed, så snart celledøren er lukket og fangevogteren gået. På et areal af 10 kvadratfod eller 7 X 3 har fangerne deres fulde frihed. Men det er ikke den fulde uafhængighed, som jeg forlanger, med fangevogtere, der i ro og mag sikrer deres egne rettigheder.

Jeg henstiller til vore europæiske venner, at de opgiver den ide med garantier og antager mine to formler, hvor der ikke findes nogen skranker, rettet særlig imod Dem. Mere må De ikke forlange. Så meget om de eksisterende interesser og den fremtidige handel.

Og Gandhi taler om nøgle-industrier og siger, han er bange for, at ikke blot englænderne, men mange andre vil synes, at der ikke bliver gjort ret og skel overfor dem. "Men hvad der menes med at gøre ret og skel overfor en stat; ved jeg ikke." Han vil ikke have nogen som helst gøren forskel.

Gandhi kommer nu ind på kystfarten og fragtfarten på floderne i Indien og Kongressens lov desangående. Han nævner de kæmpemæssige sammenslutninger, der ved hjælp af koncessioner, privilegier og begunstigelser har oprettet industrier og stiftet selskaber og opbygget en handel, der ikke tåler nogen som helst konkurrence af hvad art nævnes kan. De underbyder og ødelægger ethvert begyndende foretagende.

Dem vil Gandhi modarbejde, ikke fordi de er engelske.

"Hvis det var et indisk selskab, der ligesom det mægtige Britisk-Indiske dampskibsselskab havde gjort sig til eneheriker på samme måde, ville det være det samme for ham. Sæt det var et indisk selskab, der sendte kapitalen ud af landet, som vi kender Indere der gør, for at anbringe den i udlandet. Forestil Dem, at der var en kæmpemæssig indisk sammenslutning, der sendte hele sit overskud ud af landet og anbragte det som kapital andre steder i verden af angst for, at nationalregeringen skulle følge en mindre korrekt politik. Sæt at disse indiske direktører for at få deres organisation så videnskabelig og så fuldendt som mulig, anvendte hele den europæiske opfindsomhed og dygtighed og ikke tillod et eneste begyndende foretagende at komme op. Ja, så ville jeg afgjort blande mig i det og få en lov til at beskytte de små begyndende selskaber.

Det var sådan på Irrawady floden i Bengalen, at et begyndende selskab ikke en gang fik lov at sejle deres skibe op ad floden. Det kunne ikke få bevillingerne, det kunne ikke opnå de almindelige lettelser, som det havde ret til. Vi ved alle, hvad der kan opnås ved penge, ved prestige. Og er prestigen blevet så mægtig, at den dræber alle

---

⁶ 1876-1948, Muhammad Ali Jinnah, muslimsk indisk advokat og politiker. Senere leder af the All India Muslim League, og Pakistans første præsident.

spirer, så er der ikke andet at gøre end det Sir John Gorst sagde for 42 år siden: kappe hovedet af de høje valmuer. De skal ikke have lov til at kvæle alle spirer. Og det er det, der foregår med kystfarten. Loven var måske kejtet formet. Det gør ingenting. Indholdet af den var absolut rigtigt.

Jeg har udtalt mit eget håb i forbindelse med denne føderation og Højesteret. For mig er denne føderation højesteret. og udover den er der ingen appel. Det er mit statsråd. og det er frihedens skjold, Det er den domstol. som enhver. der har noget. der tynger ham, kan gå til. Både Sydafrika og Transvaal er bekendt for sine fremragende jurister, og en af dem som jeg gik til. da jeg var ung for at få råd, sagde en gang til mig i forbindelse med en meget vanskelig sag: "skønt der ikke er meget håb lige i øjeblikket, vil jeg dog sige Dem, hvad der altid har været min rettesnor, ellers ville jeg ikke have været sagfører:

Loven lærer os sagførere, at der absolut ikke findes nogen uret, som der ikke i loven er noget middel imod. Og hvis dommerne siger, der intet middel er, så skulle de dommere øjeblikkelig have deres afsked." Jeg tror derfor, at vore europæiske venner trygt kan stole på. at den fremtidige føderative domstol ikke vil sende dem bort med tomme hænder, sådan som vi må være forberedt på det, hvis vi ikke nyder de ministres bevågenhed, som for øjeblikket er Hans Majestæts rådgivere. ... Men hvordan det nu end går eller ikke, håber jeg, at hvis den føderative domstol, som jeg drømmer om, bliver til virkelighed, så kan både europæere og alle andre - alle mindretallene - være overbevist om, at den domstol ikke vil svigte dem, selvom et ubetydeligt individ som jeg selv kunne gøre det.

Den moderate leder, Sir Tej Bahadur Safru, spørger nu Gandhi, om det er meningen, at den fremtidige nationalregering skal undersøge og efterspore hvert menneskes ret til hans ejendom, og om det skulle gælde ejendom erhvervet inden for en vis tidsperiode. Og hvilket statsmaskineri skulle undersøge det, og skulle der overhovedet ikke gives erstatning, skulle nationalregeringen simpelthen ekspropriere ejendomme, der efter Gandhis eller flertallets mening blev betragtet som uretmæssig erhvervet.

Gandhi: Det er meget berettigede spørgsmål, som jeg med forsamlingens tilladelse gerne vil svare på. Det, jeg har sagt, er virkeligt mit synspunkt. Så vidt jeg forstår, er det ikke meningen, at administrationen skulle gøre det.

Alt hvad der skal gøres, skal ske åbenlyst, ved et lovmæssigt maskineri.

Sir Tej Bahadur Safru: Det er det, jeg gerne vil vide. Hvad skal det være for et lovmæssigt maskineri?

Gandhi: Jeg har ikke i øjeblikket tænkt på nogen begrænsning. Jeg tror ikke, der er nogen imod en Uret.

Sir Tej Bahadur Sapru: Under Deres nationalregering vil altså ingen hjemmel til ejendom være sikker.

Gandhi: Under vor nationalregering vil retten afgøre disse ting. Og er der nogen urimelig frygt desangående, tror jeg, det vil være muligt at tilfredsstille enhver retmæssig tvivl. Jeg nærer ingen betænkeligheder ved at sige, at dette i al almindelighed er en formel, der vil blive godkendt. Kommer der klager ind, der fastholder, at lovlige Rettigheder er tilstede, skal det være tilladt domstolene at undersøge disse rettigheder.

Jeg har ikke i sinde den dag jeg overtager regeringen, at forpligte mig til ikke at undersøge nogen rettigheder eller nogen ejendomshjemmel.

MENE, MENE - SKRIFTEN PÅ VÆG-
GEN⁷.

TALE HOLDT AF GANDHI VED DET
RUNDE BORDS KONFERENCE.

Jeg ville ønske, jeg kunne have ladet være at tale ved denne lejlighed. Men jeg følte, at det ville være urigtigt mod Dem og urigtigt mod mine principper, hvis jeg ikke fik sagt, hvad der rimeligvis bliver det sidste ord på Kongressens vegne⁸. Jeg gør mig ingen illusioner.

Jeg tror ikke noget af, hvad jeg i aften siger, kan få indflydelse på ministeriets beslutning. Den er rimeligvis allerede fastslået. Spørgsmålet om et så stort lands frihed kan næppe afgøres ved hjælp af argumentation, ikke en gang ved hjælp af forhandling. Forhandling er på sin plads og gør sin nytte, men kun under visse omstændigheder. Foreligger de ikke, er forhandling til ingen nytte.

Men jeg skal ikke komme ind på dette. Jeg

skal så vidt mulig holde mig indenfor den ramme, som statsministeren fastsatte ved konferencens åbning.

Jeg vil derfor først og fremmest sige et par ord om de rapporter, som konferencen har taget stilling til. I disse rapporter er det i almindelighed blevet fremhævet, at sådan og sådan er meningen hos en stor majoritet, mens andre dog har været af en modsat mening. De partier, hvis mening har afvejet, er ikke blevet nævnt. Jeg havde hørt, da jeg var i Indien, og jeg fik det bekræftet, da jeg kom her, at der ingen beslutning ville blive taget efter almindelig flertalsberegning. Jeg omtaler det heller ikke for at klage over, at rapporterne er blevet stillet op, som om fremgangsmåden havde været den almindelige ved flertalsafgørelser.

Men det var nødvendigt for mig at nævne det, da der i de fleste af disse rapporter også er en afvigende mening, og da denne afvigende mening uheldigvis i de fleste tilfælde kommer fra mig. Det var langt fra nogen glæde at skulle gå imod de andre delegerede, men jeg følte, at jeg ikke med rette repræsenterede Kongressen, hvis jeg ikke gjorde det.

Der er en anden ting, jeg gerne vil gøre Konferencen opmærksom på. Og det er betydningen af Kongressens afvigende mening. På et af den føderative forfatningskomitees indledende møder sagde jeg, at Kongressen gjorde fordring på at repræsentere over 85 % af Indiens befolkning, det vil sige alle de stumme, slidende, halvt udhungrede millioner. Og jeg gik videre endnu. Kongressen gør endogså med Deres tilladelse fordring på at repræsentere fyrsterne, storbønderne og de oplyste klasser. Det er denne

7 Speech at Plenary session of Round Table Conference London, 1. december 1931. *Indian Round Table Conference (Second Session) : Proceedings of the Plenary Sessions*, s. 265-75, the *Collected Works of Mahatma Gandhi* bd. 54 s. 219-231.

8 Gandhi var en af de få indiske deltager på rundbordskonferencen, hvis deltagere stort set var identisk med deltagerne på den første rundbordskonference.

fordring, jeg ønsker at gentage og lægge vægt på. Alle de andre partier på dette møde repræsenterer enkelte afdelingers interesser. Kun Kongressen gør krav på at repræsentere hele Indien og alle interesser. Den er ikke organisation for noget specielt samfund. Den er en afgjort fjende af særsamfund under enhver form. Kongressen gør ingen forskel på race, farve eller tro. Dens program er altomfattende. Den har måske ikke altid overholdt det. Men jeg kender heller ingen anden menneskelig organisation, der overholder sit program. Mange gange har jeg kunnet se, at Kongressen greb fejl. Endnu flere gange har dens modstandere kunnet se det. Men selv dens værste modstander er nødt til at indrømme, hvad der også er blevet indrømmet; at nationalkongressen er en organisation, der vokser dag for dag og hvis budskab trænger ud til den mest afsides indiske landsby. Og at denne Kongres ved visse lejligheder har været i stand til at bevise sin indflydelse blandt de masser, der bebor Indiens 700.000 landsbyer.

Og trods det, bliver Kongressen her behandlet som et af partierne. Det gør ikke mig noget. Jeg betragter det ikke som skæbnesvangert for Kongressen. Jeg betragter det derimod som skæbnesvangert for det arbejde, som vi er kommet sammen for at udføre. Jeg ville ønske, jeg kunne overbevise alle Englands offentlige personer, alle Englands ministre, om, at Kongressen er den, der har det afgørende ord, at Kongressen er den eneste omfattende nationale landsorganisation uden nogen som helst skæven til noget som helst parti, at den repræsenterer alle de mindretal, der her har fremsat deres krav og som selv eller gennem deres delegerede - efter min mening med urette - gør fordring på at repræsentere 46 % af Indiens befolkning. Alle disse mindretal gør Kongressen fordring på at repræsentere.

Hvilken uhyre forskel ville det ikke gøre her, om dette Kongressens krav blev anerkendt. Jeg må med et vist eftertryk fremhæve dette krav. For fredens skyld. For at nå det mål, der et fælles for os alle, for dem, der er englændere og sidder om dette bord og for os indiske mænd og kvinder, der også sidder her. Og jeg kan gøre det med fuld ret. Kongressen er en mægtig organisation, så mægtig, at den er blevet beskyldt for at sætte en parallelregering op eller at ville gøre det: Og i en vis forstand har jeg godkendt anklagen. Hvis De vidste, hvordan Kongressen arbejder, så, ville De se med glæde på en organisation, der var i stand til at sætte en parallelregering op og vise, at det er muligt for en organisation, grundet på frivillighed uden nogen som helst magtmidler til sin rådighed, at holde et regeringsmaskineri i gang selv under vanskelige, fjendtlige forhold.

Men det gør De ikke. Skønt De har indbudt Kongressen, har De ingen tillid til den. Skønt De har indbudt den, benægter De, at den kan gøre fordring på at repræsentere hele Indien. I denne ende af verden er det naturligvis muligt at benægte det. Og det er ikke muligt for mig at bevise det. Og når jeg hævder det med en sådan vægt, så er det på grund af det vældige ansvar, der hviler på mine skuldre.

Kongressen repræsenterer oprørsånden. Jeg ved nok, at ordet oprør ikke en gang må hviskes på en Konference, der er sammenkaldt for at få en løsning af Indiens vanskeligheder gennem forhandling. Taler efter taler er stået op og har sagt, at Indien skulle opnå sin frihed ved at forhandle, argumentere, og at det vil være den største hæder for Storbritannien, hvis det gennem forhandling giver efter for Indiens krav. Men det er nu ikke helt Kongressens synspunkt. Kongressen har et andet alternativ, som De ikke synes videre om.

Jeg har hørt flere talere - og lad mig tilføje, at jeg har gjort mig umage for ikke at udeblive fra et eneste møde, at jeg har søgt at følge hver taler med den største op-

mærksomhed og med al den ærbødighed jeg på nogen måde kunne føle for disse talere - og jeg har hørt dem udtale, hvilken frygtelig ulykke det ville være, hvis Indien flammede op, antændt af lovløshedens, oprørets og terrorismens ånd⁹. Jeg vil ikke påstå, at jeg har studeret historie, men som skoledrenge lærte vi det jo, og jeg så, at historiens blade var tilsølede med blod af dem, der har kæmpet for frihed. Jeg kender ikke et eneste tilfælde, hvor en nation har nået at blive fri uden at måtte igennem utrolige anstrengelser. Morderens dolk og giftbæger, skyttens kugle og alle disse våben og ødelæggelsesmetoder er lige ned til vore dage blevet benyttet af hvad jeg kalder blinde tilhængere af frihed og uafhængighed. Og historien fordømmer dem ikke. Jeg er ingen forsvarer af terrorister ...

Jeg er heller ingen forsvarer af kongresfolk, der direkte eller indirekte støtter terrorismen ... Men gennem hele menneskehedens historie er der folk, der har kæmpet for frihedens sag, folk, der har mistet deres liv, folk, der har dræbt og selv søgt døden for de undertrykkes hånd, som de har søgt at fordrive.

Så var det Kongressen optrådte på scenen og udtænkte en ny metode hidtil ukendt i historien. Det var den borgerlige ulydighed. Og den fremgangsmåde har Kongressen fulgt. Men også der løber jeg panden mod en mur og får at vide, at det er en metode, som ingen regering i verden vil finde sig i. Ja ja, så vil regeringen vel ikke finde sig i det. Ingen regering finder sig i åbent oprør og vel heller ikke i borgerlig ulydighed. Men regeringen kommer til at bukke under selv for disse kræfter, lige som den engelske regering har måttet bukke under før og som end og så den store hollandske regering efter otte års kamp måtte give efter for kendsgerningernes logik.

General Smuts¹⁰ var en tapper general, en stor statsmand og en mester i at løse en opgave, men selv han kunne ikke en gang uden afsky høre tale om at dræbe uskyldige mænd og kvinder, der blot kæmpede for at bevare deres selvrespekt.

Han måtte i 1914¹¹ efter igen og igen at have sat disse borgerlig ulydige på prøve acceptere, hvad han i 1908¹², da han havde General Botha¹³ i ryggen, havde svoret på aldrig at ville.

9 Dem, som briterne kaldte terrorister, kaldte ofte sig selv frihedskæmpere. Indien var ikke det eneste sted i imperiet, hvor englænderne fik problemer efter første verdenskrig. Terrorismen forekom også i Burma, Irland, Egypten og Tyrkiet og senere i mellemkrigsårene også i Palæstina. Samtidig deltog Storbritannien frem til 1922 i interventionskrigen mod Sovjetunionen, så britisk politi havde også et gode øje til revolutionære og kommunister. I London, hvor begreberne terrorist og revolutionær var synonyme, samarbejdede ministeriet for Indien, krigsministeriet og udenrigsministeriet om bekæmpelse af terrorismen rundt om i imperiet.

10 1870-1950, Jan Christiaan Smuts, sydafrikansk jurist, politiker, militær og filosof.

11 Smuts-Gandhi aftalen af 30. juni 1914.

<http://www.anc.org.za/ancdocs/history/people/gandhi/appendix.htm>

12 Botha var på daværende tidspunkt regeringschef i Sydafrika og Smuts koloniminister. Med den såkaldte sorte lov forsøgte de dels at dæmme op for inderens indvandring til Sydafrika, og dels at tvinge de indiske emigranter til at lade sig registrere. Da Gandhi nægtede dette, blev han idømt to måneders fængsel. Efter en aftale med Smuts 29. januar 1908 om frivillig registrering af inderne løsladede Gandhi.

Efterfølgende forsøgte Gandhi forgæves, at få omstødt denne diskriminerende lovgivning i London. På tilbagerejsen til Sydafrika gik det op for Gandhi, at det britiske imperium ikke tilbød kolonierne fællelesskab men slaveri og han skrev sit første hovedværk *Hind Swaraj*, Indisk selvstyre, og blev indisk nationalist. I årene frem til 1914 ledede Gandhi satyagraha-kampagnen i Sydafrika. I den danske udgave af *Hind Swaraj* fra 1925 er der s. 104-151 Gandhis egen beskrivelse af det indiske spørgsmål i Sydafrika.

13 1862-1919, Louis Botha, sydafrikansk politiker og militær.

Og i Indien måtte Lord Chelmsford¹⁴ gøre det samme, og Bombays guvernør gik det ligesådan i Borsad og Bardoli.

Jeg vil sige Dem en ting, statsminister, det er for sent at dæmme op for strømmen. Og det er det, der tynger mig, dette valg, der ligger for, denne stilling vi rimeligvis er nået til. Jeg vil håbe imod al forventning, jeg vil spænde hver nerve for at opnå en hæderlig ordening for mit land, så millioner af mit hjemlands mænd og kvinder og endog så børn spares for den ildprøve. Det kan umulig være nogen behagelighed for mig igen at føre dem ud i en kamp af den art. Men hvis en ny ildprøve bliver vor lod, så skal jeg gå til den glad og fuld af fortrøstning, fordi jeg gjorde, hvad jeg følte var ret, og fordi mit land gjorde, hvad det følte, var ret. Og landet vil ydermere have den tilfredsstillelse at vide, at det ikke tog andres liv, men tværtimod gav sit eget. Det bragte ikke direkte lidelse over det engelske folk. Det led selv.

Professor Gilbert Murray¹⁵ sagde til mig - jeg skal aldrig glemme det - og omskriver nu hans uforlignelige sprog:

"De kan da ikke et øjeblik tænke Dem, at vi Englændere ikke lider, når tusinder af Deres landsmænd må lide? Så hjerteløse tror De da ikke, vi er?" Nej, det tror jeg ikke.

Jeg ved, at De også vil lide. Og det er det, jeg vil have, De skal. For jeg vil røre Deres hjerter. Og er De blevet rørt i Deres hjerter, så er det psykologiske øjeblik for forhandling kommet.

Og når jeg denne gang er rejst alle disse mil for at være med til forhandlingerne, så var det, fordi jeg troede, at Deres landsmand Lord Irwin¹⁶ havde sat os tilstrækkelig på prøve med sine forordninger, at han havde fået tilstrækkeligt vidnesbyrd om, hvad tusinder af Indiens mænd og kvinder og tusinder af dets børn havde lidt. At han vidste, at intet, hverken forordninger eller knipler, ville være i stand til at standse den strøm, der kom styrtende, eller dæmme op for lidenskaber, der i indiske mænds og kvinders bryst var vækket af tørst efter frihed.

Mens der endnu er lidt sand tilbage i timeglasset, vil jeg prøve at forklare Dem, hvad det er den Kongres egentlig vil. Mit liv er i Deres hænder. Også arbejdskomiténs medlemmers. Alles. Men husk på, at alle de stumme millioners liv også er i Deres hænder. De liv vil jeg nødig ofre, hvis jeg på nogen måde kan undgå det. Jeg beder Dem derfor huske på, at jeg ikke finder noget offer for stort, hvis jeg da kan få gennemført en hæderlig overenskomst.

Jeg er altid rede til forhandling, rede til at gå på akkord, hvis jeg bare kan vække den samme ånd i Dem, som hersker i Kongressen, Forståelsen af, at Indien må have virkelig frihed. Kald det, hvad De vil. En rose dufter lige sødt, hvilket navn De end giver den. Men det må være selve frihedens rose, jeg får og ikke nogen. kunstig papirblomst:

Hvis De og Kongressen, konferencen her og det engelske folk lægger den samme betydning i det samme ord, så bliver der den bedste mulighed for at komme overens. og så vil De altid finde Kongressen selv fuld af forhandlingens ånd. Men så længe, der ikke er det samme sindelag, den samme betydning, den samme brug af de ord. som De og jeg og vi alle benytter. så længe er der ingen overenskomst mulig. Hvor skulle der kunne være det, når vi ikke mener det samme med de ord, vi bruger. Så er det umu-

14 1868-1933, Frederic John Napier Thesiger, 1st Viscount Chelmsford, konservativ engelsk politiker.

Vicekonge i Indien 1916-1921. Se anden del af Gandhis selvbiografi.

15 1866-1957, Gilbert Aimé Murray, professor i græsk og liberal politiker, samtalen med Gandhi fandt sted 7. november 1931.

16 1881-1959, Edward Frederick Lindley Wood, 1st Earl of Halifax, konservativ engelsk politiker. Vicekonge for Indien 1926-1931. Udenrigsminister 1931-1935.

ligt, jeg beder Dem i al beskedenhed indse, at det er aldeles umuligt da at finde et fælles udgangspunkt for et forlig. Jeg er ulykkelig over at måtte sige, at jeg indtil nu ikke har været i stand til at opdage nogen fælles betydning af de betegnelser, som vi har benyttet i alle disse trættende og pinlige uger.

Forrige uge var der en skeptiker, der viste mig Westminster akten, og sagde til mig: "Har De set definitionen af dominion?" Jeg læste den og blev ikke spor af rystet over at se, hvor udtømmende ordet var defineret, at det i stedet for en almindelig definition kun havde en særlig. Der stod simpelthen: Ordet dominion skal omfatte Australien, Sydafrika, Canada o.s.v. og sluttede med den irske Fristat. Jeg tror ikke, Ægypten var med. Så sagde han: "Kan De nu se, hvad Deres dominion betyder?" Det gjorde intet indtryk på mig. Jeg bryder mig ikke om, hvad mit dominion betyder eller hvad fuld uafhængighed betyder. På en måde var jeg ligefrem lettet. Jeg er lettet, sagde jeg, fordi jeg ikke behøver at skændes om, hvad ordet dominion betyder, for det er et tilbagelagt stadium. Men jeg forlanger fuld uafhængighed og også der har så mange englændere sagt: "Ja, De kan godt få fuld uafhængighed, men hvad mener De med det?" Og så står vi der igen. Kongressens krav er vedtaget at være fuld uafhængighed.

En af Deres store statsmænd, jeg foretrækker ikke at nævne hans navn, sagde under en debat til mig: "Alvorligt talt vidste jeg ikke, at det var det, De mente med fuld uafhængighed". Han burde have vidst bedre besked. Og jeg skal fortælle Dem, hvad det var, han ikke vidste. Da jeg sagde til ham: "Jeg kan ikke være partner i et imperium", sagde han, "Nej naturligvis, det er indlysende". Da sagde jeg;

"Ja, men, det er netop det, jeg vil, men af egen fri vilje ønsker jeg at blive Englands partner, jeg ønsker at blive det engelske folks partner. Men jeg forlanger nøjagtig samme frihed, som Deres folk nyder godt af. Og det er ikke blot for Indiens fordel og ikke blot for gensidig fordel.

Men dette kompagniskab vil jeg søge oprettet for at den tunge byrde, der nu knuser verden til atomer, kan blive løftet fra dens skuldre." Dette hændte for en 10-12 dage siden. Mærkelig nok fik jeg et brev fra en anden englænder, som De også kender og respekterer, der gik ud på noget lignende. "Jeg er inderlig overbevist om", skrev han. "at menneskehedens fred og lykke afhænger af vort venskab", og bange for at jeg ikke skulle forstå det, tilføjede han, "Venskab mellem Deres folk og mit". Jeg må læse for Dem, hvad han også siger: "Og af alle indere er De den, som den virkelige englænder holder af og forstår".

Han er ikke en mand, der spilder ord på smiger; og jeg tror ikke, han brugte dette sidste udtryk for at smigre mig. Og det smigrer mig ikke det bitterste. Der er mange ting i dette brev, som måske, hvis jeg kunne gøre Dem delagtig i det, ville få Dem til bedre at forstå betydningen af det udtryk. Men lad mig i al fald sige Dem, at han med det udtryk ikke mener mig personlig. Jeg personlig betyder ingen ting, og jeg ved, at jeg ikke overfor en eneste englænder ville betyde noget som helst. Hvis det ikke var, fordi jeg repræsenterer en sag, fordi jeg søger at repræsentere en nation. en stor organisation, som ingen kommer udenom. Det er det, han mener med sine ord.

Kunne jeg blot finde en fælles grund at stå på for Dem og mig, så kom vi sagtens til forståelse. Det, jeg ville have, er venskab, Det er ikke min opgave at kaste slavefogden og tyrannen ud. Det forbyder min filosofi mig.

Og den filosofi har Kongressen i øjeblikket antaget ikke som en trosbekendelse, som det er for mig. men som en politik. Kongressen tror nemlig, at venskab er det bedste og rigtigste for Indien med dets 350.000.000 indbyggere.

Et folk på 350 mill. behøver ikke morderens dolk. Det har hverken brug for gift-

bægeret, sværdet, spyddet eller kuglen. Det eneste, det behøver er en selvstændig vilje.

Evnen til at sige nej. Det indiske folk er for øjeblikket ved at lære at sige nej.

Hvad er det, det folk gør? Er det kort og godt at give englænderne afsked? Nej. Dets mission er i øjeblikket at omvende englænderne. Jeg ønsker ikke at forbindelsen mellem England og Indien skal brydes. Men jeg ønsker den forbindelse fuldstændig ændret. Fra slaveri til fuld frihed for mit land. Kald det fuld uafhængighed eller hvad De vil.

Det er ikke værd at skændes om ordet. Og selvom mine landsmænd skulle bebrejde mig, at jeg har taget et andet ord, så skal jeg nok få bugt med den opposition, såfremt indholdet af det ord, De vil foreslå, har den samme betydning.

Derfor er det, at jeg utallige gange har henledt Deres opmærksomhed på, at de sikringer, der er blevet foreslået, er fuldstændig utilfredsstillende. De er ikke i Indiens interesse.

Tre eksperter fra Handels- og industriforeningen¹⁷ har på hver sin måde, hver ud fra sit synspunkt som resultat af deres erfaringer udtalt, hvor fuldkomment umuligt det er for et ansvarligt ministerium at give sig i kast med det administrative problem i et land, hvor 80 % af dets hjælpekilder på forhånd er uindløselig pantsatte.

Bedre end jeg kunne have gjort det, har de ud fra deres indgående kendskab til spørgsmålet vist Dem, hvad disse finansielle sikringer betyder for Indien. De betyder Indien lagt i spændetrøje. De har her ved dette bord behandlet finansielle sikringer, men deri indbefattes naturnødvendig Spørgsmålet om forsvar og spørgsmålet om hæren. Mens jeg må fastholde, at garantier, som de er fremsat her, er utilfredsstillende, har jeg ikke taget i betænkning at sige og gentager det nu, at Kongressen har bundet sig til at give sikringer, til at antage garantier, når de da er i Indiens interesse.

Ved et af møderne i den føderative forfatningskomite tog jeg ikke i betænkning at udvide den indrømmelse til også at gælde sikringer i Englands interesse. Jeg forlanger ikke sikringer, der alene er til gavn for Indien og til skade for Englands virkelige interesser. Indiens indbildte interesser må ofres, og Englands må gå samme vej. Indiens uretmæssige krav må ofres, og Englands ligesådan. Jeg gentager derfor, at hvis vi bruger ordene i samme betydning er jeg enig med hr. Jayakar, med Sir Tej Bahadur Safru og andre ærede talere, der har haft ordet ved denne konference.

Jeg er enig med dem alle i, at vi efter alt dette arbejde virkelig er nået til en slags enighed, men ulykken er, at vi bruger ikke ordene i samme betydning. Jeg er meget bange for, at, Hr. Jayakars sikringer ganske forskellige fra mine, og at hans og mine igen afviger fra hr. Samuel Hoares¹⁸. Jeg ved det ikke. Vi har aldrig rigtig fået tag i hverandre. Vi har aldrig haft føling med hverandre. Og det er det, jeg har stræbt efter og slidt i for at nå alle disse dage og nætterne med. Hvorfor er vi dog ikke kommet hverandre nærmere og nærmere? Hvorfor spilder vi vor tid med veltalenhed, med tomme ord, med debatter, og med at holde hver på sine fordringer. Gud skal vide, jeg har ingen trang til at høre min egen stemme eller kaste mig ud i nogen debat. Jeg ved, at frihed er gjort af et solidere stof og Indiens frigørelse af et endnu solidere. Vi står overfor problemer, som andre lande er fri for. Men de skræmmer ikke mig. De kan ikke skræmme os, der er opfødt i Indiens klima og er vænnet til dem. Vi må give os i kast med malaria som vi må give os i kast med vor byldepest. - Vi har slanger og skorpio-

¹⁷ *Handels- og industriforeningen*: Indian Chamber of Commerce.

¹⁸ 1880-1959, Samuel John Gurney Hoare, 1st Viscount Templewood, konservativ britisk politiker, Minister for Indien 1931. Hovedarkitekten om 1935-loven om Indiens forfatning.

ner, aber, tigere og løver, som De ikke har. Vi må gå løs på disse problemer, fordi de hører hjemme hos os.

De skræmmer os ikke. Hvordan det nu end er gået til, så har vi overlevet både giftslangernes og de andre dyrs ødelæggelser. Og sådan kommer vi også over vore andre vanskeligheder og skal nok få bugt med dem. Men imidlertid er vi kommet sammen her ved et rundt bord for at finde en ordening vi kan enes om, og som kan bruges.

Tro mig, når jeg siger, at skønt jeg ikke slår en tøddel af på de krav, jeg på Kongressens vegne har fremsat, skønt jeg ikke tager et ord tilbage i de taler, jeg måtte holde i den føderative forfatningskomite, så er jeg her dog for at få et kompromis. Jeg er her for at overveje ethvert forslag, som den engelske kløgt kan udarbejde eller som forfatningstilhængere som Sastri, Sir Tej Bahadur Safru, hr. Jayahar, hr. Jinnah, sir Muhamed Shah og en mængde andre snildt kan sætte sammen.

Jeg vil ikke lade mig skræmme. Jeg vil blive her så længe det bliver forlangt af mig. For jeg vil ikke gerne sætte ulydighedskampen i gang igen. Det jeg vil, er at gøre den våbenhvile¹⁹, vi kom overens om i Delhi, til en varig overenskomst. Men giv dog for himlens skyld mig svage mand på 62 år en antydning af en chance. Find dog en lille krog til mig og den organisation, jeg repræsenterer. De har mistillid til Kongressen, skønt De synes at have tillid til mig. Tænk dog ikke et øjeblik på at gøre forskel mellem mig og den organisation, hvor jeg ikke er andet end en dråbe i havet. Jeg kan da ikke være større end den organisation, jeg tilhører. Tværtimod. Jeg er uendelig meget

19 Våbenhvile: Gandhi-Irwin pagten fra 5. marts 1931, hvorefter Kongrespartiet skulle afblæse ulydighedskampagnen, mod at opnå repræsentation i rundbordskonferencen og de britiske herskere i Indiens accept af kongrespartiet, opgivelse af alle politisk begrundede retssager og løsladelse af alle politiske fanger.

mindre end den. Hvis De kan finde en plads til mig, hvis De stoler på mig: så stol dog også på Kongressen. Ellers er Deres tro til mig ikke andet end et knækket rør. Jeg har ingen anden myndighed end den, jeg har fra Kongressen.

Hvis De vil tage Kongressen for det, den er værd, så vil det være forbi med rædselsregimentet. Så vil De ikke behøve det mer. For øjeblikket har De terroristernes bevægelse at bekæmpe, den er der side om side med Deres egen veldisciplinerede og velorganiserede terror. Fordi De lukker øjnene for kendsgerninger eller for den manende skrift på væggen. Vil De da ikke se den skrift, som disse terrorister skriver med deres blod? Vil De dog ikke se, at det ikke er brød lavet af hvede, det vi forlanger, men frihedens brød. Og får vi ikke den frihed, så er der tusinder, der har svoret hverken at unde sig selv eller landet en fredelig stund så længe.

Jeg beder Dem indtrængende, læs den skrift på væggen. Sæt ikke et eksempelløst tålmodigt folk på en alt for hård prøve. Vi taler om den blide hindu og muhamedaneren, der ved berøring med hinduen i godt og ondt også er blevet blid. Ved at omtale muhamedanerne dukker det skræmmende mindretalsproblem op. Tro mig, det er et problem, der eksisterer her, og jeg gentager, hvad jeg plejede at sige i Indien - jeg har ikke glemt de ord - at uden en løsning af mindretalsproblemet bliver der intet selvstyre, ingen frihed for Indien! Jeg ved det godt. Jeg erkender det.

Og så kom. jeg alligevel her i håb om, at jeg dog skulle være i stand til at bringe en løsning i havn. Men jeg har ikke opgivet håbet om en skønne dag at finde en virkelig og varig løsning på mindretalsspørgsmålet. Jeg gentager, hvad jeg har sagt andet steds, at så længe fremmedherredømmet som en kile er drevet ind mellem de forskellige religiøse samfund og klasser og skiller dem fra hverandre, så længe bliver der ingen virkelig levende løsning, ikke noget levende venskab mellem disse samfund.

Det vil i det højeste blive en løsning på papiret. Men ligeså snart De trækker den kile ud, tror De så ikke, at hjemlandets bånd, følelser for hjemlandet, sammenholdet, som det fælles fædreland skaber, vil gøre sin virkning? Tror De. alt dette bliver for intet at regne?

Lå hinduer og muslimer og sikher altid i krig med hverandre, da der intet britisk styre var, da der ikke sås noget engelsk ansigt der? Vi har beviser på det i poesi og prosa fra hinduiske historieskrivere og fra muslimske med, der går ud på, at vi den gang levede forholdsvis fredelig sammen. Og hinduer og muslimer ligger ikke en gang i krig med hverandre ude i landsbyerne.

I gamle dage var der slet ingen ufred imellem dem. Den nu afdøde Maulana Muhammad Ali²⁰, som også var noget af en historiker, plejede ofte at sige til mig: "Hvis Gud", som han kaldte Allah, "lader mig leve så længe, har jeg i sinde at skrive historien om det muslimske herredømme i Indien. Og så vil jeg vise ved hjælp af dokumenter, som englænderne har opbevaret, at Aurengzeb slet ikke var så slem, som han er blevet fremstillet af historieskrivere. At Mogulherredømmet heller ikke var nær så slemt, som engelsk historie påstår. Og så videre. Det samme har hinduiske historieskrivere sagt. Denne ufred imellem os er ikke gammel. Den falder sammen med denne skam, der har ramt os. Jeg er ikke bange for at sige, at den falder sammen med englændernes kommen. Og lige så snart denne usalige, kunstige, unaturlige forbindelse mellem England og Indien går over til at blive et naturligt forhold, så snart det bliver - hvis det da sker - et frivilligt forhold, der kan brydes og opgives, når en af parterne ønsker det, så vil De få at se, hvordan hinduer og muslimer, sikher og europæere, anglo-in-

---

20 1874-1951, Maulana Muhammad Ali, indisk muslimsk underviser, advokat og politiker. Ali oversætter bl.a. Koranen med kommentarer til både engelsk og urdu. Omfattende forfatterskab.

dere, kristne og urørlige, alle som en vil leve sammen i fordragelighed og fred.

Jeg vil gerne sige et par ord også om fyrsterne, og så skal jeg være færdig. Meget har jeg ikke sagt om dem, og det bliver heller ikke meget i aften. Men det ville være at gøre dem uret og Kongressen med, hvis jeg fremsatte de krav, jeg stiller, til det runde bords konference, men ikke til fyrsterne. Det er fyrsternes sag at bestemme, på hvilke Betingelser, de vil slutte sig til føderationen. Jeg har henstillet til dem at de gøre vejen let for dem, der bor i den anden del af Indien. Men jeg kan jo kun bede dem tage mine forslag under velvillig alvorlig overvejelse. Hvis de blot ville anerkende enkelte fundamentale rettigheder som fælleseje for hele Indien. Hvis de ville lade disse rettigheder blive prøvede af domstolen, hvis sammensætning de naturligvis var herrer over, og hvis de indførte grundlaget - ikke andet - for en fællesrepræsentation, så tror jeg, de var nået et stort skridt fremad i retning af at vinde deres undersåtters tillid. De ville være nået et stort skridt fremad i retning af at vise verden, at også de er fyldt af demokratiets ånd, at heller ikke de skøtter om at blive ved at være enevældige selvherskere, men ønsker at blive, lige som selve Storbritanniens Kong Georg, forfatningsmæssige monarker.

Min ven, Sir Abdul Quaim sender mig en billet, hvor han spørger mig, om jeg ikke vil sige blot et ord om grænseprovincen²¹. Det vil jeg, og det lyder sådan. Lad Indien få, hvad det har ret til, og hvad det i virkeligheden kan tage, men hvad det end får, og når det end får det, så lad grænseprovincen få fuldstændig selvstyre endnu i dag.

Den grænse vil da stå som eksempel og et vidnesbyrd, og hele Kongressen vil stemme for, at grænseprovincen den dag i morgen får provinsielt selvstyre. Statsminister, hvis De på nogen måde kan få Deres ministre til at vedtage forslaget om, at grænseprovincen bliver en fuld færdig selvstyrende provins, så får jeg fast grund under fødderne blandt grænsestammerne og kan kalde dem til hjælp, hvis naboerne på den anden side skulle kaste onde øjne på Indien.

Det sidste, jeg har at gøre, er mig kun en glæde. Dette er måske sidste gang, jeg skal sidde her og forhandle med Dem. Ikke fordi jeg ønsker det. Jeg vil gerne sidde ved samme bord som De og i fortrolighed forhandle og plædere med Dem og lægge mig ned på mine knæ, før jeg tager det afgørende spring og styrter mig ud.

Men om jeg skal være så heldig vedblivende at yde min hjælp til samarbejdet eller ej, er det ikke mig, der afgør.

Det kommer an på Dem. Det afhænger af så mange omstændigheder, som hverken De eller vi måske bliver herrer over. Lad mig da udtrykke min tak til alle lige fra Deres Majestæter til de fattigste i East End, hvor jeg har boet²².

Derude i landets East End, hvor fattigfolk holder til, der er jeg blevet en af deres egne. De har optaget mig som medlem, og som et begunstiget medlem af familien. Det bliver en af de største skatte, jeg bringer med mig hjem.

Men heller ikke her har jeg mødt andet end venlighed og oprigtig følelse hos alle, jeg er kommet i berøring med. Og jeg er kommet i berøring med mange englændere. Det har været en uvurderlig ting for mig. De har hørt på, hvad der ofte ikke kan have været andet end ubehageligt, selvom det var sandt. Skønt jeg mange gange har været nødt til at sige den slags ting til dem, var de aldrig det mindste irriterede eller utålmodige. Alt det er det mig umuligt at glemme.

---

21 *Grænseprovincen*: I dag området mellem Pakistan og Afghanistan. Briterne havde meget svært ved at kontrollere området og havde flere gange bombet det fra fly.

22 I London boede Gandhi hos pacifisten Muriel Lester og sendes søster i deres Kingsley Hall hjem for fattige, selv om han af regeringen var tilbudt en suite på the Savoy-hotellet.

Lige gyldig hvad der bliver min lod, lige gyldig hvad der kommer ud af denne rundbordskonference, en ting har jeg fået ud af det, Indtrykket af den yderste høflighed og den yderste venlighed, som jeg har mødt fra den højeste til den laveste. For at finde en sådan menneskelig sympati var det vel værd at foretage rejsen fra Indien til England.

Det har øget, det har uddybet min urokkelige tro på den menneskelige natur, at skønt engelske mænd og kvinder er blevet fyldt med løgn som jeg så ofte ser skæmme Deres presse, og skønt folkene i Lancashire måske havde grund til at se skævt til mig, så mødte jeg ingen irritation og ingen uvilje ikke en gang blandt arbejderne. Tværtimod, de tog mig ind til sig både mændene og kvinderne, De behandlede mig som en af deres egne. Det skal jeg aldrig glemme.

Jeg tager med mig tusindvis af engelske venskaber. Jeg kender ikke vennerne, men jeg læste sympatien i deres øjne, når jeg tidlig om morgenen gik min tur gennem gaderne.

Al denne gæstfrihed, al denne venlighed vil jeg altid bevare i min erindring, lige gyldig hvad der hænder mit ulykkelige land. Jeg takker Dem for Deres tålmodighed.

Anden udgave publiceret april 2008 af Det danske Fredsakademi.

Moderniseret retskrivning. Scanning, illustrationer, noter og efterord ved Holger Terp.

Illustrationer

Gandhi på vej til rundbordskonferencen i London. På det gode skib Rajputana modtages han i den franske havneby Marseilles den 11. september 1931. Fotografi i Holger Terps privatarkiv.

Det indiske parlament oprettet 1919. Udateret postkort i Holger Terps privatarkiv.

Gandhi på besøg i Lancashire, hvor han besøgte fagforeningsrepræsentanter og arbejdere. Her hilser han den 26. september 1931 på en familie i landsbyen Springvale Garden. Fotografi i Holger Terps privatarkiv.

Rundbordskonferencen. Wikipedia.

Indiske Delegerede forlader Det runde Bords Konference i St. James Palace, London. Foran fra venstre til højre: Mrs. Naidu, Sir P. Pattani, Mr. M. K. Gandhi og Mr. Iyengar. Bagved staar Mr. Balaviya og Mr. Desai (Gandhis Sekretær). Indiens Venner nr 1, 1931. 2. årgang s. 3. Billedteksten som i tidsskriftet.

Leder i Indiens Venner februar 1932 nr. 4:

ENGLANDS PRESTIGE

"Good bye. my dear Mahatma", sagde den engelske Statsminister til Gandhi. da han havde været Englands Gæst ved det Runde Bord i London. "Good bye", gentog Lord Willingdon og sendte Gandhi til Yeravada Fængslet, hvor han ogsaa skulde være Englands Gæst, og paa ubestemt Tid.

Og saa gik det iøvrigt løs med Arrestationer og Forordninger. 265 af Kongressens Ledere blev arresteret, ialt 2000 Kongressister og 5000 Rødskjorter fra Nordvest Grænse Provinsen.

Og Englands Minister for Indien, Sir Samuel Hoare, saa, at det var saare vel og sagde: "Foreløbig har den Fremgangsmaade, vi har valgt. vist sig heldig. Der er nu Fred og Ro i Landet".

Hvis Ministeren ikke mener, at man ved Vold og Terror kan indføre Tilfredshed med det engelske Styre i Indien, saa maa han vel mene, at Kongressen er knust, og Modstanden mod England brudt.

Men er den det? De officielle Beretninger fra Indien tyder ikke paa det. Saaledes har f. Eks. det samlede indiske Handelskammer gennem sit Forretningsudvalg besluttet ikke at indlede nye Forretninger med England og ikke at deltage i den kommende Runde Bords Konference. Og hvad der ellers siver ud om Salver, der er affyret mod Demonstranter, om Vagttjenesten, der fortsættes ved Butikkerne med udenlandske Varer og om Arbejdskonflikter, hvor 70.000 Mand strejker i en By, tyder heller ikke paa, at Modstanden er knust.

Men selvom den Mulighed var tænkelig, hvad baade de historiske og de øjeblikkelige Kendsgerninger udelukker, var det saa egentlig det, England ønskede at opnaa? Var det Meningen med det Runde Bord? Med alle de fire Maaneders Forhandlinger og med Kommissionen, der blev nedsat for at fortsætte dem i Indien?" Eller er det ikke igen England. der har forpasset øjeblikket og forspildt Chansen - for at redde Prestigen. Den har altid haft en uforholdsmæssig Betydning i England. Den hænger sammen med den engelske Arrogance. Prestigen beror nemlig aldeles ikke paa, om det, der gøres, er det rette. Heller ikke paa, om det, der gøres, fører til det ønskede Resultat. Prestigen er noget langt mere sublimt.

Den er hævet baade over Politik og formaal.

Englands Maal ved det Runde Bord var at komme paa Forhandlingsfod med Indien. Det ar-

bejdedes der paa i fire Maaneder, og det udsendtes Kommissionen for.

Men under alt dette maatte den imperialistiske Prestige opretholdes. Og inden Forhandlings-Kommissionen naaede Indien, havde den konservative Regering med sin "faste Haand" sat alle de Førere i Fængsel, som Kommissionen skulde forhandle med.

Forholdet mellem England og Indien er nu efter to Runde Borde paa akkurat samme Punkt som for to Aar siden.

Men Prestigen er reddet. Og det er det vigtigste. Englænderne mister hellere Indien end Prestigen, og de glemmer i det kritiske øjeblik, at mister de Indien, gaar Prestigen med i Løbet".

Indiens Venner januar 1932 nr. 3

KAMPEN GENOPTAGES

"Kongressen har i de Forenede Provinser begyndt Skattenægtelsen. Pandit Jawaharlal Nehru har sat Agitation i Gang iblandt Bønderne. Husundersøgelse er blevet foretaget hos ham i Amand Bhavan, hans Hus i Allahabad. Skrivemaskiner, Presser, Dokumenter og Lagre af Fødemidler til den kommende Kamp er blevet beslaglagt.

Opraab er udstedt til Kvinderne om at udanne sig til Ledere, saa de kan tage Mændenes Plads efterhaanden som Førerne arresteres".

"Pandit Jawaharlal Nehru, der nu er arresteret". [Billedtekst.]

Indiens Venner april 1932 nr. 6

Kvindernes internationale Fredsligas Protest mod den engelske Voldspolitik i Indien.

"Paa Ligaens sidste Hovedbestyrelsesmøde i Geneve vedtoges følgende Udtalelse til Vicekongen:

Da Verdensfreden, som det er vort højeste ønske at bevare, efter vor Mening udsættes for Fare ved den engelske Regerings nuværende Politik i Indien, sender vi Dem herved følgende Protest.

Vor Organisation, der har sine Afdelinger i 26 forskellige Nationer, har faaet et levende Indtryk af, med hvilken Forbavselse og Bestyrtelse Meddelelsen om Gandhis Arrestation er blevet modtaget alle Vegne. Ingen vilde tro det.

I England blev Gandhi behandlet som en æret Medarbejder ved Forsøgene paa at udarbejde et nyt forfatningssystem for Indien. Saa snart han kom hjem, blev han behandlet som en Oprører og kastet i Fængsel, en af den Slags Handlinger fra den engelske Regerings Side, der kun kan bidrage til at ophidse den offentlige Mening og fremkalde Voldshandlinger.

Fængslingen af Gandhi, selve Lederen af Ikke-Voldsbevægelsen, maa jo nødvendigvis i høj Grad forringe Mulighederne for en fredelig Løsning af Konflikten".

Dernæst sendtes følgende Resolution til Regeringen i England og Pressen:

Ifølge de Principper som Kvindernes internationale Liga for Fred og Frihed altid har fulgt

protesterer vi paa det kraftigste,

imod Gandhis Fængsling imod Fængslingen af Tusinder af hans Landsmænd, der alle arbejder for Opfyldelsen af deres retmæssige Krav paa Uafhængighed ved absolut ikke-voldelige Midler.

imod terroristiske Forordninger udstedt af Regeringen i Indien gaaende ud paa Ophævelse af Pressefrihed og Foreningsret, Indførelse af Særdomstole, Dom uden Appelret og Konfiskation af Ejendom.

Vi forlanger Gandhis og alle politiske Fangers øjeblikkelige Løsladelse samt Ophævelse af alle diktatoriske foranstaltninger.

Vi er overbevist om, at Ikke-Voldsbevægelsen er af afgørende Betydning, og at den alene vil kunne redde vor Kultur fra de Krige, der truer den med Tilintetgørelse".

Indiens Venner juli 1932 nr. 9

Hørup, Ellen: Sir Samuel Hoare og Indien.

"Ved Indien Debatten den 27. Juni [1932] i det engelske Parlament meddelte Sir Samuel Hoare, at Regeringen havde bestemt at forny Politiforordningerne. Disse provisoriske Foranstaltninger kan efter Loven ikke forlænges og kan kun fornyes ved en Parlamentsbeslutning.

Skønt Politiforordningerne efter Regeringens Sigende har gjort det af med al Lovløshed og skabt Ro selv i det urolige Nordvesthjørne. ser Regeringen sig dog paa Grund af den kritiske Situation tvunget til at forny dem skønt Parlamentet har Ferie.

Sir Samuels forfatningsreform gaar ud paa en Udvidelse af Stemmeretten, provinsielt Selvstyre og en Føderation mellem britisk Indien og Fyrsterne.

Hvordan Stemmeretskonflikten mellem Hinduerne og Muhamedanerne er løst, ved man endnu ikke. Men en Ting ved man. At den er løst af Regeringen. Det provinsielle Selvstyre udtalte Gandhi sig bestemt imod ved det Runde Bord, hvis det ikke var knyttet til indisk Indflydelse paa Centralregeringen. Uden det var det værdiløst, for uden Penge kunde der intet udrettes. Ved Hjælp af Selvstyre alene kunde der hverken bygges Skoler eller Hospitaler, anlægges Kloaker eller Landeveje. Om Føderationen gik i Virkeligheden al Forhandling istaa allerede ved det Runde Bord. Og den er ikke siden kommet i Gang".

Indiens Venner oktober 1932 nr. 12.

Gandhis Faste.

"Siden det sidste Nummer af "Indiens Venner" udkom, er der sket noget, som har tvunget den engelske Presse til at bryde den Dødens Stilhed, der i otte Maaneder, lige siden Gandhis Fængsling, har hvilet over Indien. Ligesom i 1930-31 havde England ladet Jerntæppet gaa ned over Begivenhederne i deres Koloni Indien. Den Gang blev Stilheden afbrudt ved Gandhis Vandring mod Havet for at bryde Salt loven og give Indiens Fattige Ret til det Salt, de kunde tage fra deres egen Jord og udvinde af deres egne Have.

Ligesom den Gang er det ogsaa nu Gandhi, der faar Tæppet til at gaa op for, hvad der sker i Indien. Og man spørger undrende sig selv, hvordan det er muligt for en Mand, der sidder i Fængsel og er afskaaret fra Omverdenen, at vække hele Verdens Opmærksomhed.

Er der andet Middel end det Irlangs Fører, MacSwiney, valgte: Sultedøden?

Gandhi kender intet andet. Den 20. September begyndte han den Sultestrejke, der enten skal bevirke en Ændring i Regeringens Ordning af Stemmeretten i Indien eller bringe ham selv Døden.

I otte Maaneder har Gandhi siddet i Fængsel, mens Regeringen har ladet sine Knipler falde over hans ikke-voldelige Forkæmpere for Indiens Frihed. Mens samme Regering har tømt Fængslerne for Forbrydere for at faa Plads til de politiske mandlige og kvindelige Fanger.

Mens de har kastet Bomber ned over den civile Befolkning baade i Nordvest-Grænseprovinserne og i Bengal. Mens de har hindret "Røde Kors" i at gaa ud og hjælpe de Saarede og Døende efter Soldaternes og Politiets Indhug. Mens de har behandlet de politiske Fanger, saa den ene efter den anden af Førerne, er kommet syg og nedbrudt ud af Fængslet eller som Jawaharlal Nehru sidder der endnu med Feber og Tuberkulose. For ikke at tale om alle de ukendte, som i Stilhed taaler, lider og dør.

Men Gandhi er ikke begyndt Faste til Døden for at protestere imod Regeringens Politiregimente. Han siger selv i sit Brev til Mac Donald, at han vel har tænkt paa det, men at det ikke har været ham en uomgængelig Nødvendighed at gøre det i den Anledning.

Men nu er Anledningen der altsaa. Og Gandhi har allerede under det Runde Bords Konference sagt det. "Jeg sætter mit Liv ind paa at hindre, at de "Urørlige" faar særskilt Stemmeret". Men hvem lagde Mærke til det? Under den Strøm af Ord, tomme Ord, falske Ord, alle sammen Ord, der ingen Betydning havde eller betød det modsatte af hvad de udtrykte. Midt i den Strøm faldt Gandhis Ord.

Faldt og forsvandt.

Og Gandhi vidste det. For allerede i Marts skrev han til Sir Samuel Hoare og mindede ham om dem: "De blev ikke sagt i et øjeblik Iver eller Ubetænksomhed. Det var min alvorlige Beslutning, som jeg gav den Form, en Beslutning, som jeg holder fast ved, og som intet kan ændre".

Og Sir Samuel Hoare viste Brevet til sine Kolleger, og de bryggede sammen en Valg lov, hvor de som sædvanlig paa alle Punkter begunstigede Mindretallene, baade Muhamedanerne og Evropæerne og efter deres egen Mening de "Urørlige" eller i al Fald den Repræsentant for en lille Gruppe af dem, som de selv havde valgt. Hvad den Repræsentant, Dr. Ambedkar, angaar tog de imidlertid fejl. Han var aldeles ikke tilfreds med hvad han havde faaet og protesterede mindst lige saa kraftigt som Hinduerne.

Men Gandhi anerkender ham slet ikke som de "Urørlige"s Repræsentant. Han sagde ved det Runde Bord: "Jeg er de "Urørlige"s øverste eller eneste Repræsentant, og hvis De var i Indien nu, vilde De faa et overvældende Bevis for det".

Og Valg reformen blev lavet saadan, at de "Urørlige" fik baade hvad Gandhi ønskede, de skulde have, og hvad han ikke ønskede.

De fik de fleste Steder særskilt Stemmeret og alle Vegne Stemmeret sammen med Hinduerne. De fik, hvad ingen andre fik. De fik dobbelt Stemmeret. Saa Regeringen overfor Verden kunde løfte Armene mod Himlen og sige: "Der kan I se. Vi har gjort alt, og Resultatet er, at alle er misfornøjede og Mr. Gandhi vil sulte sig ihjel!" Den engelske Regerings Skinhellighed er berømt og i dette Tilfælde særlig utiltalende. Regeringen vidste ikke alene for seks Maanedes siden, at denne Valgreform vilde medføre Gandhis Faste, men de vidste ogsaa hvorfor. Naar Gandhi taalmodig og udførlig forklarer Mac Donald, hvilke Virkninger den Valg reform vil faa for de "Urørlige", saa er det noget, Mac Donald ved lige saa godt som han. Han har vidst det, lige siden den nuværende Udenrigsminister, Sir John Simon, indgav sin Rapport fra Simon-kommissionen, der havde været i Indien for at undersøge, om Inderne var værdige til Selvstyre. Der staar det kort og klart og ikke til at misforstaa. "En særskilt Stemmeret for de "Urørlige"..... vil betyde at brændemærke alle, der er opført paa de Valglisten. Det vil være et Modtræk mod alt, hvad der gøres for at hjælpe disse Stakler baade socialt og økonomisk".

Mon ikke Mac Donald skulde kende sin Kollegas Rapport, der har været grundlæggende for hele Regeringens Forfatningsforslag?

Paa Grundlag af Simon-Rapportens utvetydige Samstemmen med Gandhi i Spørgsmaalet om de "Urørlige"s. særskilte Stemmeret, og paa Grundlag af Dr. Ambedkars egne Udtalelser til denne Rapport, der gaar ud paa, at særskilt Stemmeret "kun kan føre til at øge Spændingen mellem de forskellige Samfund" protesterer elleve kendte og ansete Englændere mod Regeringens Afgørelse. Iblant dem findes Lederen af det uafhængige Arbejderparti, George Lansbury, Bertrand Russell, H. N. Brailsford, Harold Laski, C. F. Andrews, Horace Alexander, Agathe Harriison og Emmeline Pethick Lawrence.

Gandhi har sat sit Liv ind paa denne Sag. For ham er Retfærdighed og Samling indenfor

Hindusamfundet vigtigere end selve Indiens Frihed. "Hvad kunde en fri Forfatning nytte, hvis den ikke sikrede de Millioner af undertrykte og mishandlede deres Menneskerettigheder" .

Gandhis Handling har ved sin Storhed og Ædelhed kastet Lys over hele denne Sag. Man ser nu, hvorledes den engelske Regering lige fra Begyndelsen har fulgt det samme Valgsprog, som Lord Elphinstone, Bombays Guvernør, i 1859 aabent vedkendte sig: "Divide et impera! Det var det gamle romerske Valgsprog, og det skal ogsaa være vort".

Lige fra Valget til det Runde Bord af Dr. Ambedkar, der skulde spilles ud mod Gandhi for at hindre, at Regeringen blev stillet overfor en enig Front paa dette Punkt. Og lige til Valgreforment, der blev offentliggjort i August, og som var et tydeligt og uomtvisteligt Bevis paa Regeringens Hensigt, at splitte de 60 Mill. "Urørlige" i to Partier. Selvom det ogsaa skulde koste Mr. Gandhi Livet, noget hele Regeringen var blevet forberedt paa af ham selv.

Englands Valgsprog er endnu en Gang blevet afsløret. Gandhi har sat Livet ind paa at hindre dets Virkninger. Ingen uden Gandhi kunde have gjort det. Han har rejst en Verden af Harme over Englands Politik i Indien og over Englands Valgsprog.

Englands Statsminister har offentlig udtalt, at han ikke forstod Gandhis Bevæggrunde, at han havde gjort alt for at tilfredsstille disse "Urørlige". Mac Donald maa have en meget kort Hukommelse, og man maa være gaaet langt udenom Sir John Simon under hele denne Sags Behandling. Et Par Ord fra Englands Udenrigsminister kunde ellers have hjulpet paa Hukommelsen.

Denne Egenskab er i det hele taget ikke i høj Kurs hos Politikere og Diplomater. De er vænnet til, at Ord er uden Betydning hverken for dem selv eller andre. Jo hurtigere de glemmes jo bedre. Men et Raad kunde man maaske give de Herrer: Lad være at skrive Bøger.

Det er alt for risikabelt. Saadan en Bog fuld af trykte Ord, som man har skrevet ud af sit Hjertes Fylde, mens man endnu var Opposition og udenfor, den kan blive uhyggelig kompromitterende, naar man kommer indenfor og bliver Statsminister.

Tag f. Eks. Mac Donalds "Indien vaagner" ned fra Hylden og slaa op paa Side 283. Stedet angaar ikke de "Urørlige". Som politisk Faktor regnedes der endnu ikke med dem. Det er Splittelsen mellem Muhamedanere og Hinduer, der tales om, og Mac Donald nævner den almindelig udbredte Mistanke om "at der baade er og har været lyssky .Kræfter i Virksomhed fra Regeringens Side, at muhamedanske Førere og blevet og stadig bliver paavirket af visse britiske Embedsmænd..... der med velberegnet Ondskabsfuldhed saar Ufred mellem Muhamedanernes og Hinduernes Samfund ved særlig at begunstige Muhamedanerne".

Indiens Venner januar 1933 nr. 4

"Fra Allahabad telegraferes, at Overenskomst er sluttet enstemmig mellem Muhamedanere, Hinduer og Sikher. Striden mellem Muhamedanere og Hinduer er altsaa politisk bragt ud af Verden. Og England staar nu overfor et samlet Indien.

Virkningerne af Gandhis Faste, hans egen mæglende, samlende Aand i Forbindelse med Englændernes Undertrykkelses- og Voldspolitik har altsaa nu gjort det af med et af Englændernes aller stærkeste Argumenter imod Indiens Selvstyre.

Konferencen i Allahabad vedtog at kræve Kontrollen med Indiens Regering overført til det indiske Folk og besluttede, at ingen Forfatning skulde godkendes uden en saadan Overførelse af Magten.

For et kortere Tidsrum skulde der gives Sikringer der, hvor det var nødvendigt i Landets Interesse.

I Ministeriet skulde der sidde Muhamedanere, Sikher og andre Repræsentanter for de vigtigste Mindretal".

Efterord

Forhistorien til den anden rundbordskonference er de britiske løfter til inderne omkring første verdenskrig om mere selvstyre som belønning for deres bidrag til Storbritanniens krigsførelse. Fra 1919 skulle inderne konsulteres mere og Simons-kommissionen om en forfatningsreform blev nedsat i 1927, men først i 1942, under anden verdenskrig, fik inderne lov til at udarbejde deres egen forfatning og dermed løfte om selvstændighed. I mellemtiden voksede indernes krav om selvstyre og fuld uafhængighed, bl.a. støttet af den amerikanske præsident Woodrow Wilsons tanker om selvstyre for kolonierne, men endda også englændere støttede i større eller mindre grad de indiske krav.

Indernes frihedskamp i denne periode er eksempelvis beskrevet i anden del af Mahatma Gandhis selvbiografi: *"Mine forsøg med sandheden"* samt i Mahadev Desais omfattende biografi *"Day to Day with Gandhi"*. Med den voksende indiske uafhængighedsbevægelse først i tyverne førte til en proportionel stigende britisk terrorisme i Indien.

Med afslutningen af første verdenskrig fik inderne et parlament, en stænderforsamling med to kamre, ligesom det britiske og det var kun nogle få millioner rige indere som fik stemmeret, men helt slippe kontrollen med kronjuvelen i det britiske imperium ville London ikke. Undtagelseslovgivningen fra verdenskrigen fortsattes efterfølgende.

Den forfærdelig store massakre briterne begik i Amritsar 13. april 1919 blev vendepunktet for den indiske frihedsbevægelse. Bevægelsen udviklede under Mahatma Gandhis faktuelle ledelse. Da man ikke ville acceptere den blodige britiske imperialisme i landet, begyndtes en borgerlig ulydighedskampagne som omfattede boykot af britisk lovgivning, undervisning og import af varer fra Storbritannien for at opbygge en hjemmeindustri. Det sidste var vigtigt for at løfte Indien ud af den bundløse fattigdom landet var havnet i under og efter første verdenskrig, hvor skatter, told og afgifter steg og steg.

De første kampagner Mahatma Gandhi ledte drejede sig netop om urimelige beskatning af landbefolkningen i et område der var ramt af ringe høstudbytte, med deraf følgende hungersnød og forbedring af plantagearbejderes elendige lønforhold, samt, alternativet til fattigdom: opbyggelsen af en hjemmeindustri for tekstilarbejdere og kampen for at sikre de urørlige hinduers rettigheder.

Den første landsomfattende borgerlige ulydighedskampagne blev startet i 1920 og varede frem til Irwin-Gandhi-traktaten om den anden rundbordskonference.

Briterne svarede voldsomt igen mod den indiske ulydighed på flere måder. Et jerntæppe blev lagt rundt om Indien i et forsøg på at kvæle nyhedsstrømmen fra landet. Dette lykkedes i nogen grad til begyndelsen af 1930'erne, hvor specielt kendskabet til Gandhi og hans ikkevoldelige arbejdsmetoder havde bredt sig og var genstand for beundring i vesten. Dernæst indførte briterne med Rowlatt-lovene i 1919 og lignende lovgivning krigsretstilstand og undtagelseslovgivning i Indien: Forbud mod demonstrationer, mødeforbud, strejkeforbud og censur. Presse og tidsskrifter skulle deponere formuer hos regimet, som beslaglagde dem, når der blev publiceret nyheder englænderne ikke brød sig om. Redaktører og journalister blev anklaget og fængslet for overtrædelse af presseloven.

Britisk politi og militær slog hårdt ned på politikere og demonstranter og selv nogle af de indiske ashrammer blev overfaldet af politiet og mange tusinder indere sad

rundt om i fængslerne, for også domstolsapparatet i Indien var britisk.

Den hårdhændede britiske politik i Indien medførte voldelige reaktioner. Britiske politifolk blev dræbt og der forekom sabotage, specielt af kommunikationeforbindelser rundt om i landet.

Det gjorde ikke den store forskel på den britiske kolonialisme i Indien, hvad enten det var en konservativ eller arbejderpartiregering der styrede i London.

Det var under disse forhold rundbordskonferencerne fandt sted.

Formålet med forfatningskonferencen var for briterne at få delt de tre store indiske befolkningsgrupper: muslimerne, hinduerne og de urørlige politisk, så de kunne bevare magten. Det springende punkt var mindretalsbeskyttelse.

Til det formål havde englænderne sammensat konferencens deltagere blandt den britiske regerings medlemmer, den engelske regering i Indien, indiske fyrster og prinser, nogle muslimer og enkelte medlemmer af kongrespartiet.

Taktikken lykkedes over al forventning idet Gandhi hverken ville acceptere begrænsning i antallet af de urørliges pladser i parlamentet eller at de skulle stemme for sig selv. Det ville efter hans mening splitte hinduerne politisk.

Gandhi var arresteret under den første, og til trods for de fine taler om hans store betydning, blev han arresteret straks efter hjemkomsten fra den anden konference og i lighed med Gandhi blev politikere arrestret over hele Indien, men i modsætning til tidligere, blev oplysningerne herom nu publiceret i europæiske og amerikanske aviser, bøger og tidsskrifter. Da Gandhi den 13. september 1932 meddeler, at han "faster indtil døden" for de urørliges stemmeret og religiøse rettigheder vækker det national og internationalt opsigt, bl.a. opretter Ellen Hørup Den internationale komite for Indien i Geneve; briternes jerntæppe omkring Indien begynder at ruste.

Allerede efter fire dages faste er Gandhi døden nær, men hinduerne og de urørlige var begyndt at forhandle på sultestrejkens første dag. Lørdag den 24. september meddeler forhandlerne Gandhi, at man havde nået en overenskomst om mandatfordelingen i parlamentet og den tidsramme, det skulle ske inden for og Gandhi slutter sin sultestrejke.

I februar 1933 starter Gandhi en ny sultestrejke på 21 dage til fordel for de urørlige og løslades på anden dagen af strejken. Frem til 1940 arbejder Gandhi kun for de urørlige.

I 1935 kom så den nye lov om Indiens forfatning, den største enkeltlov i Englands historie. Lovens vigtigste punkt var afholdelse af frie valg, og ved de første valg som blev afholdt i 1937, vandt kongrespartiet under Gandhis ledelse stort og herefter var det kun et spørgsmål om tid, før Indien blev selvstændig, men det største problem i Indien, forholdet mellem hinduerne og muslimerne blev aldrig løst tilfredsstillende.

Se også:

Indian round table conference. Sub-committees' reports; conference resolutions, and prime minister's statement. Presented by the secretary of state for India for parliament by command of His Majesty. - London: H.M. Stationery Office. 1931. - 83 s.

Evidence before Joint Committee on Indian Constitutional Reform

<http://www.ambedkar.org/ambcd/16A.%20Evidence%20Taken%20Before%20The%20Joint%20Committee%20PART%20I.htm>

Leder: Det ”andet”runde bord. Indiens Venner, oktober 1931 nr. 12.
 England og Indien. Indiens Venner, oktober 1931 nr. 12.
 Olsen, Cathinka: Dagbogsblade. Indiens Venner, oktober 1931 nr. 12.
 Olsen, Cathinka: Om Natten hos Gandhi. Indiens Venner, oktober 1931 nr. 12.

Leder: Den engelske Forfatningskommission i Indien. Indiens Venner maj 1932.

Leder: Englands Gave til Indien. Indiens Venner september 1932 nr. 11.

Stikordsregister

Afghanistan.....	15
Ali, Maulana Muhammad.....	14
Allahabad.....	18, 21
Australien.....	11
Bardoli.....	10
Bengalen.....	5
Benthall, sir Edward.....	2
Bombay.....	10, 21
Borsad.....	10
Botha, general.....	9
Burma.....	9
Canada.....	11
Chelmsford, lord.....	10
Delhi.....	13
Desai, Mahadev.....	17, 22
Egypten.....	9
Georg, Kong.....	15
Gorst, sir John.....	6
Harrisson, Agathe.....	20
Hoare sir Samuel.....	12, 19
Hørup, Ellen.....	2
Indiens Venner.....	1
Irland.....	9
Irwin, Lord.....	10, 13
Jinnah, Muhammad Ali.....	5, 13
Joint Committee on Indian Constitutional Reform.....	23
Kvindernes internationale Liga for Fred og Frihed.....	18
Lancashire.....	17
Lansbury, George.....	20
Laski, Harold.....	20
Lester, Muriel.....	15
London.....	9, 15, 17
East End.....	15
Kingsley Hall.....	15
St. James Palace.....	17
Marseilles.....	17

Murray, Gilbert.....	10
Nehru, Pandit Jawaharlal.....	18, 20
Pakistan.....	15
Palæstina.....	9
Quaim, Abdul.....	15
Russell, Bertrand.....	20
Røde Kors.....	20
Safru, Sir Tej Bahadur.....	6
Shah, Muhamed.....	13
Smuts, General.....	9
Sovjetunionen.....	9
Sydafrika.....	6, 9, 11
Transvaal.....	6
Tyrkiet.....	9
Ægypten.....	11